

Sygn. akt VIII C 1733/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Bielecka-Gąszcz

Protokolant: sekr. sąd. Anna Zuchora

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2016 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank Spółki Akcyjnej we W.

przeciwko W. W.

o zapłatę 993,38 zł

1. oddała powództwo;

2. zasądza od powoda (...) Bank Spółki Akcyjnej we W. na rzecz pozwanego W. W. kwotę 332,10 zł (trzysta trzydzieści dwa złote dziesięć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 1733/15

UZASADNIENIE

W dniu 15 grudnia 2014 roku powód (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą we W., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczył przeciwko pozwanemu W. W. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powództwo o zapłatę kwoty 993,38 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym od kwoty 528,59 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód podniósł, że zawarł z pozwanym umowę nr KGP (...). Pozwany zobowiązał się do spłaty zadłużenia na zasadach określonych w umowie i regulaminie. W związku z nieuregulowaniem w terminie zaległości powód wypowiedział umowę pismem z dnia 18 kwietnia 2008 roku oraz pismem z dnia 3 grudnia 2014 roku wezwał pozwanego do zapłaty. Pozwany nie uregulował zadłużenia w terminie, stąd powód postanowił dochodzić roszczenia wymagalnego od dnia 26 maja 2008 roku. Na dochodzoną pozvem kwotę składają się: kapitał w wysokości 528,59 zł, odsetki karne w wysokości 464,79 zł, wraz z dalszymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty obliczonymi od kapitału według zmiennej stopy procentowej obowiązującej w Banku, która na dzień sporządzenia pozwu wynosiła 12% w stosunku rocznym. **(pozew k. 2-3)**

Postanowieniem z dnia 18 grudnia 2014 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie stwierdził w sprawie brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, wobec tego, że roszczenie dochodzone pozvem stało się wymagalne wcześniej niż w okresie 3 lat przed wytoczeniem powództwa oraz przekazał rozpoznanie sprawy tutejszemu Sądowi. **(postanowienie k. 4)**

Następnie powód uzupełnił braki pozwu po przekazaniu sprawy z e.p.u. i podtrzymał powództwo w całości. **(pismo procesowe k. 5, k. 18)**

W dniu 26 lutego 2015 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał w przedmiotowej sprawie przeciwko pozwanemu nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, który pozwany zaskarżył sprzeciwem w całości, wnosząc o oddalenie powództwa w całości. Pozwany podniósł zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia i wniósł o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. **(nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym k. 31, sprzeciw k. 34, k. 37-38)**

Postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2015 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi ustanowił dla pozwanego pełnomocnika z urzędu, którego wyznaczyła (...) w Ł.. **(postanowienie k. 50, pismo (...) k. 55)**

W piśmie procesowym z dnia 1 lipca 2015 roku pełnomocnik pozwanego z urzędu również wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu, oświadczając, że nie zostały one pokryte w całości ani w części. Podniósł zarzut nieistnienia wierzytelności z uwagi na dokonanie przez pozwanego zapłaty, a także zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia. **(pismo procesowe k. 58)**

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał powództwo w całości. **(pismo procesowe powoda k. 62)**

Na rozprawie w dniu 22 stycznia 2016 roku pełnomocnik powoda nie stawił się, został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy. Pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie powództwa w całości, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie. Wniósł również o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w wysokości półtorakrotności stawki minimalnej, oświadczając ponownie, że nie zostały one pokryte w całości ani w części, zaś wniosek o podwyższenie wynagrodzenia uzasadnił znacznym nakładem pracy pełnomocnika przy stosunkowo niewysokiej wartości przedmiotu sporu. **(protokół rozprawy k. 75)**

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12 września 2007 roku pozwany W. W. zawarł z powodem umowę kredytu gotówkowego nr KGP (...), na mocy której Bank udzielił pozwanemu kredytu w kwocie 12.039,48 zł, który pozwany zobowiązał się spłacić na warunkach szczegółowo określonych w umowie, wraz z odsetkami i prowizją w 60 miesięcznych ratach, z terminem spłaty ostatniej raty przypadającym na dzień 12 września 2012 roku. **(dowód: kserokopia umowy k. 27-29, okoliczności bezsporne)**

Pozwany nie regulował terminowo rat kredytu zgodnie z harmonogramem spłaty, stąd pismem z dnia 18 kwietnia 2008 roku powód wypowiedział pozwanemu umowę kredytu, wskutek czego całe zadłużenie stało się wymagalne najpóźniej 26 maja 2008 roku. **(dowód; kserokopia pisma k. 43, okoliczności bezsporne)**

Pozwany następnie spłacał swoje zadłużenie wobec Banku, przy czym w dniu 20 sierpnia 2008 roku wpłacił na poczet „spłaty odsetek i pożyczki” 9.500 zł, dokonał także kilku wpłat po 200-250 zł, a w dniu 2 sierpnia 2010 roku tytułem spłaty zadłużenia z powyższej umowy pozwany wpłacił powodowi 450 zł (k. 40). **(dowód: kserokopie dowodów wpłat k. 39-42, przy czym ostatnia wpłata z 2 sierpnia 2010 roku k. 40)**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił częściowo jako bezsporny, a w pozostałym zakresie na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, których prawidłowość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości, nie była również kwestionowana przez żadną ze stron.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie z uwagi na podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia.

Zgodnie z art. 117 § 2 k.c., po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Należy jednocześnie zaznaczyć, iż od wejścia w życie ustawy nowelizującej Kodeks cywilny (ustawa z dnia 28 lipca 1990 roku o zmianie ustawy Kodeks cywilny, Dz.U. Nr 55, poz. 321), Sąd bada zarzut przedawnienia tylko wówczas, jeżeli zostanie zgłoszony przez stronę (jak w przedmiotowej sprawie). Przepis art. 117 § 1 k.c. stanowi z kolei, że z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Roszczenie dochodzone niniejszym powództwem bez wątplenia jest roszczeniem majątkowym, a zgodnie z zasadą ogólną z upływem trzech lat przedawniają się roszczenia – jak w przedmiotowej sprawie – związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, jako że powód takową działalność niewątpliwie prowadzi.

Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne (art. 120 § 1 zd. 1 k.c.). Wierzytelność dochodzona przedmiotowym powództwem wynika z zobowiązania o charakterze terminowym (pозwany był zobowiązany do comiesięcznej spłaty rat kapitałowo-odsetkowych), wobec tego jest wymagalna, jeżeli nadszedł termin świadczenia, bowiem od tej daty wierzyciel może domagać się spełnienia świadczenia, które dłużnik musi spełnić (por. wyrok SN z dnia 12 lutego 1991 roku, III CRN 500/90, OSNC 1992/7-8/137, wyrok SN z dnia 13 lipca 2005 roku, I CK 65/05, Biul. SN 2005/11/13, wyrok SN z dnia 12 marca 2002 roku, IV CKN 862/00, LEX nr 55122).

Bieg przedawnienia przerywa się m.in. przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia, ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.) oraz przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.). Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo, przy czym w razie przerwania przedawnienia w sposób wskazany w art. 123 § 1 pkt 1 k.c., biegnie ono na nowo dopiero po zakończeniu postępowania (art. 124 k.c.). Bieg terminu przedawnienia nie rozpoczyna się, a wszczęty ulega zawieszeniu w przypadkach wskazanych w art. 121 k.c.

Początkiem biegu terminu przedawnienia jest chwila wymagalności roszczenia. W przedmiotowej sprawie powód wskazał, że całe roszczenie było wymagalne 26 maja 2008 roku, zaś pozwany tego nie kwestionował. Nawet gdyby przyjąć, że jakieś raty kapitałowo-odsetkowe były wymagalne wcześniej, to jest przed postawieniem całego kredytu w stan natychmiastowej wykonalności, to i tak nie zmieniałoby to ustalenia, że roszczenie dochodzone pozwem uległo przedawnieniu, choć oczywiście powód winien załączyć do pozwu, bądź do dalszych pism procesowych odpowiednie dokumenty (m.in. wykaz rat niezapłaconych przez pozwanego z terminami ich płatności), w świetle których Sąd mógłby ustalić precyzyjnie termin wymagalności poszczególnych rat.

Skoro jednak całe zadłużenie stało się wymagalne najpóźniej z dniem 26 maja 2008 roku, następnie pozwany spłacał swój dług wobec powoda w ratach, zaś ostatnia spłata zadłużenia przez pozwanego miała miejsce w dniu 2 sierpnia 2010 roku (którą to okoliczność faktyczną Sąd ustalił na podstawie kserokopii dowodów wpłat złożonych przez pozwanego), co oczywiście należy uznać za dorozumiane uznanie długu przez dłużnika, powodujące przerwanie biegu terminu przedawnienia roszczenia – należało także uznać, że bieg terminu przedawnienia rozpoczął się na nowo od 3 sierpnia 2010 roku.

W okresie od 3 sierpnia 2010 roku do dnia wytoczenia powództwa w przedmiotowej sprawie, co nastąpiło 15 grudnia 2014 roku, powód nie wykazał, aby doszło do kolejnego przerwania bądź zawieszenia biegu terminu przedawnienia, zatem dochodzone pozwem roszczenie uległo przedawnieniu i pozwany miał prawo uchylić się od jego zaspokojenia podnosząc taki zarzut.

W przedmiotowej sprawie, powód nie wykazał również, by pozwany zrzekł się korzystania z zarzutu przedawnienia.

Na marginesie wskazać należy, że zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i w doktrynie, dopuszcza się możliwość nieuwzględnienia zarzutu przedawnienia na podstawie art. 5 k.c. Podstawowym jednak warunkiem takiej możliwości jest ocena zarzutu przedawnienia jako czynienia przez uprawnionego do jego podnoszenia z przysługującego mu prawa użytku sprzecznego z zasadami współżycia społecznego.

W rozpoznawanej sprawie powód nie wykazał, aby zachodziły szczególne okoliczności przemawiające za uznaniem zarzutu przedawnienia jako naruszającego zasady współżycia społecznego. Nie można bowiem uznać zgłoszonego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia za działanie sprzeczne z zasadami współżycia społecznego przewidzianymi w art. 5 k.c. Przyjęcie odmiennego stanowiska prowadziłoby do wniosku, że wierzyciel mógłby dochodzić przedawnionej należności w dowolnym momencie po upływie terminu przedawnienia, powołując się na zasady współżycia społecznego, co niweczyłoby cel instytucji przedawnienia.

Mając powyższe na uwadze, przedmiotowe powództwo należało oddalić, co też Sąd uczynił orzekając jak w sentencji.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. regulującego zasadę odpowiedzialności stron za wynik procesu. Pozwany wygrał proces w całości, a zatem należy mu się od strony powodowej zwrot kosztów procesu.

Przy określaniu wysokości kosztów udzielonej pozwanemu pomocy prawnej sąd wziął pod uwagę niezbędny nakład pracy pełnomocnika przy stosunkowo niewysokiej wartości przedmiotu sporu, co w ocenie Sądu uzasadniało wniosek o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w wysokości półtorakrotności stawki minimalnej.

Z uwagi na to, że kosztami procesu został obciążony przeciwnik procesowy strony korzystającej z nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu, koszty tej pomocy zasądzone od przeciwnika procesowego (powoda) na rzecz strony korzystającej z udzielonej pomocy prawnej (na rzecz powoda), co było zgodne z przepisem art. 122 § 1 k.p.c. oraz § 17 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.